# Begroting 2027

*Algemene beschouwingen: inbreng D66 Assen en besluitvorming, raad 9 en 12 november 2026*

## 1. Eerste termijn (9 november)

Voorzitter,

We zijn als raad en college aardig op gang en de samenwerking is prettig te noemen.

Ook onze fractie komt op stoom: u mag van ons optimisme, denk- en daadkracht verwachten.  Onze constructieve insteek maakt niet dat we vrij zijn van een kritische houding, júist als het om de rechten en belangen van onze inwoners gaat. We zijn geen dwarsliggers maar wel scherp op het proces, uitvoerbaarheid en de menselijke maat.

Op 2 juli vergeleken we het coalitieakkoord met de Drentse Fiets4daagse: een rustig tempo en veel moois onderweg. We zeiden toen dat we graag in het peloton meerijden.  Dat doen we, maar willen soms ook demarreren.

We bewaken de waardigheid van het individu, zijn wars van het aanwijzen van zondebokken en willen eerlijk zijn over schaarste. We willen komen tot oplossingen die inwoners, ondernemers en organisaties écht helpen.

We zijn blij met de inzet op onderwijs:  Assen wil een bruisende studentenstad worden voor mbo en hbo. Het laat onderwijsinstellingen elkaar versterken. Ook waardering voor de inzet op basisvaardigheden: het aanpakken van laaggeletterdheid is dé basis voor kansengelijkheid.

Vandaag ligt de eerste échte etappe voor ons: de begroting 2027. Dank aan het college en de organisatie.

### De hele rit

Op 2 juli vroegen wij dit college (dat bij aanvang stabiliteit en continuïteit beoogde) om bij deze begroting concrete financiële keuzes te presenteren voor de hele bestuursperiode. Die keuzes liggen er nog niet. Na 2027 staan er forse tekorten maar het besparingsplan komt pas bij de Kaderbrief 2028.

D66 wil in juni niet voor een voldongen feit staan. We vragen het college daarom de raad in het eerste kwartaal van 2027 besparingsvarianten voor te leggen. Dan kunnen we sámen kiezen.

We hebben nu al wat zorgen.

Zo is er nu € 1,5 miljoen ingevuld van de beoogde € 4 miljoen die het college op de organisatie wil besparen. Belofte hierbij is dat het geen taken laat vervallen en geen effect zal hebben op de dienstverlening. Hoe schrapt het college bijna tien formatieplaatsen zonder dat er taken krimpen of inwoners er iets van merken?

De begroting rekent vanaf 2029 op een flinke besparing met Buurtkracht, maar het KPMG-rapport waarschuwt dat die veel lager kan uitvallen. Het risico in de begroting staat echter op nul en het college zegt dat het dit nog niet kan bepalen. Iets wat je niet kunt bepalen is niet nul. Zeker niet met de juridische risico’s die het college toch al neemt. Neem dat risico op!  Juist omdat we later mogelijk onderdelen moeten terugdraaien en wellicht nóg duurder uit zijn.

### Wonen

Het college wil naar 750 woningen per jaar. Deze iconische doelstelling steunen wij van harte. We zien mooie plannen voor Kloosterveen en Stadskwartier. Wij zien nog aanvullende kansen, zoals optoppen, woningen splitsen en collectieve woonvormen. De begroting noemt er een aantal, maar zonder geld of planning.

We hopen op eenzelfde iconische inzet van het college als andere partijen initiatieven nemen, zoals er recent ideeën zijn gepresenteerd rond Winkelcentrum Nobellaan. We zien graag dat we als gemeente uitgedaagd worden door inwoners, organisaties en bedrijven, als ze betere plannen hebben dan de onze.

### Verkeersveiligheid

In fietsstad Assen missen we voor komende jaren ambitie en plannen voor de verkeersveiligheid van de meest kwetsbare verkeersdeelnemers, terwijl onze fietsende portefeuillehouder er eerder nog een twinkeling van in de ogen kreeg.

Terwijl alle hens aan dek zijn om de financiën binnen de bandbreedte te houden, is het de vraag of er nog wel ruimte wordt gevonden voor positieve ontwikkelingen op dit vlak.

Bij het eerdere zebrapadendebat beloofde het college te werken aan een voorstel voor veilige schoolomgevingen. We lezen in de beantwoording dat dit voorstel komend voorjaar komt. Dat waarderen wij.

### Samen in de buurt

D66 gelooft in de kracht van inwoners die zelf de schouders eronder zetten. In elke wijk zijn mensen die een buurtfeest organiseren, even bij de buurman aanbellen of een speelplek opknappen. Ook het college rekent daarop: Buurtkracht gaat uit van wat inwoners, hun netwerk en de buurt zelf kunnen.

Niet alles laat zich per wijk organiseren. Een deel van de maatschappelijke organisaties werkt buurtoverstijgend voor een specifieke doelgroep. We zijn blij te lezen dat het college heeft aangegeven dat deze subsidies blijven bestaan.

Een aantal initiatieven die in Buurtkracht opgaan, krijgen voor maar twee jaar geld. Daarna kúnnen ze worden voortgezet... maar ook beëindigd: een beslissing die bij Buurtkracht wordt gelegd. Hoe houden we als raad sturing op dergelijke maatschappelijk relevante beslissingen?

Buurtkracht wil preventie en gezondheid in de wijk versterken, maar sport en bewegen worden in de inkoopstrategie niet genoemd, terwijl ze juist bewezen preventief werken. Hoe zorgt het college dat de preventieve rol van sport niet uit beeld raakt nu het sociaal domein naar één organisatie gaat?

Assen noemt zich sportstad. Binnensportaccommodaties zitten vol en worden vooral op het onderwijs afgestemd. We vragen het college bij de vervanging van De Timp de behoefte van de sportverenigingen zwaar mee te wegen en te begroten.

### Ruimte voor ondernemers

We waarderen het verbeterplan voor de dienstverlening aan ondernemers. Ruimte geven gaat ook over regels. In de vorige periode zetten wij ons al in voor ruimere openingstijden. In de raad is brede steun om ondernemers de ruimte te geven. Laten we het concreet maken: laat ondernemers zelf kiezen wanneer zij opengaan.

Maak ruimte voor de ondernemer die privé of prikkelvrij winkelen wil aanbieden. Geef de supermarkt een eerlijke concurrentiepositie, zodat minder Assenaren naar Rolde, Vries of Borger hoeven. Het mooie van dit voorstel is dat dit niets kost en er lijkt zich een breed draagvlak af te tekenen. Dus: aan de slag!  Is het college bereid de regels voor openingstijden te versoepelen?

### Tot slot

Voorzitter, deze begroting bereidt de eerste etappe goed voor. Laat ons ook de route daarna zien, met plannen en cijfers waar de raad op kan sturen en met ruimte voor inwoners, buurten en ondernemers.

In 2034 komt het WK wielrennen naar Drenthe en Groningen, met tijdritten op het TT Circuit.  In een tijdrit rijdt niemand in je wiel, moet je de hele route kennen en je krachten goed verdelen.  Dat vragen wij ook van dit college, voor de hele rit tot 2030.

Wij denken graag mee en zien graag de roep van de coalitiepartijen om samenwerking met de héle raad terug. Zij zagen het al: een tijdrit win je nooit alleen; ook daar heb je de hele ploeg voor nodig!

Dank u wel.

## 2. Reactie college op onze bespreekpunten (9 november)

| Bespreekpunt | Reactie college |
|---|---|
| **Besparingsvarianten in het eerste kwartaal van 2027** | Wethouder Beuker: het college bespreekt op zeer korte termijn een plan van aanpak. Een rol voor de raad noemt hij "evident". Het eerste kwartaal lijkt heel ambitieus en gaat waarschijnlijk niet lukken. |

| | |
|---|---|
| **Tien formatieplaatsen zonder dat taken krimpen** | Wethouder Rasker: processen vereenvoudigen, versnellen en verder automatiseren, binnen de kaders van beveiliging, privacy en ethiek. Het college accepteert dat er bij interne controles iets meer risico wordt genomen. Uitstroom door vergrijzing helpt; geen gedwongen ontslagen. Na een interruptie van D66: het college wil de dienstverlening op hetzelfde niveau houden, misschien zelfs verbeteren met moderne middelen. Er is nu geen aanwijzing dat de besparing niet haalbaar is. Lukt het niet, dan komt hij terug bij de raad. |
| **Risico Buurtkracht opnemen** | Wethouder Broekema: het risico is benoemd maar heeft nog geen bedrag. Het ontbreken van een bedrag betekent niet dat het risico op nul wordt geschat. Het bedrag volgt in de begroting 2028, na de aanbesteding. Een interruptie van D66 over het KPMG-rapport kreeg hetzelfde antwoord. |
| **Wonen en Nobellaan** | Wethouder Staal, na een interruptie van D66: de Nobellaan stond niet in zijn lijstje. Het is een voorbeeld van plekken waar de gemeente met partijen werkt aan woningen dicht bij voorzieningen. |
| **Verkeersveiligheid** | Wethouder Beuker: de ambitie is er en er zijn plannen in ontwikkeling. De mobiliteitsvisie heeft geen eigen budget; de uitvoeringsagenda wordt afgewogen bij de Kaderbrief 2028. Tot die tijd wil hij kleine dingen doen die weinig kosten. |
| **Sturing van de raad op initiatieven met twee jaar geld** | Geen reactie. |
| **Preventieve rol van sport** | Wethouder Beuker: sport zit niet in Buurtkracht. Preventie loopt regionaal, via de Gezonde Marke (de Drentse samenwerking voor de omslag van zorg naar gezondheid) en de werkagenda van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), met de pijler gezond leven en geld van het Rijk. |
| **Sportverenigingen bij vervanging De Timp** | Wethouder Beuker: het college is goed in gesprek met de verenigingen. De raad beslist later over het voorstel en de investering. |
| **Regels voor openingstijden versoepelen** | Wethouder Rasker: het college staat daarvoor open. De meningen in de raad lopen uiteen; het college ziet initiatieven tegemoet. |

## 3. Tweede termijn (12 november)

Voorzitter: dank aan het college voor de beantwoording en dank aan de collega's voor het debat van maandag.

De komende jaren staan we als raad voor grote uitdagingen en een bezuinigingsopgave.  We vroegen het college ons spoedig mee te nemen in de opties om te komen tot bezuinigingen. Het college noemde het eerste kwartaal heel ambitieus.

Vrij naar Einstein: “De begroting is als het berijden van een fiets. Om je evenwicht te houden, moet je in beweging blijven.” We denken dat er wel een tandje bij kan!

Voor we het weten ligt de kaderbrief weer in de bus en hangt de raad aan het elastiek om mee te praten over de richting van de benodigde bezuinigingen. Om toch te zorgen dat de ketting er niet af loopt, een poging om het wat beter af te stellen:  Kan het college toezeggen dat we vóór eind april besparingsvarianten ontvangen?

Over de tien formatieplaatsen: dank voor de toezegging dat de dienstverlening op peil blijft. Daar houden we het college graag aan. Wel zijn we verbaasd: als dit kan zonder dat inwoners er iets van merken, waarom is het dan niet eerder gedaan?

### Buurtkracht

Het college blijft bij de uitspraak dat het risico rond Buurtkracht nog niet te bepalen is en Buurtkracht bovendien pas later start. Tegelijk rekent de meerjarenraming vanaf 2029 wel al met de besparing. Dat was dus blijkbaar wel te bepalen? Als de opbrengsten wel in de cijfers kunnen, kunnen de risico’s daar ook in.  We verwachten dat het college dat risico uiterlijk bij de Kaderbrief 2028 in beeld brengt. We vragen daar een toezegging op. Op deze manier kan de raad het meewegen bij de keuzes die dan voorliggen.

Ik stelde maandag een vraag over maatschappelijke initiatieven die opgaan in Buurtkracht. De initiatieven krijgen voor twee jaar geld. Daarna kan Buurtkracht ze stoppen, als ik de antwoorden van het college juist interpreteer. Ik maak me zorgen of we als raad na de start voldoende zicht en sturing hebben. Kan het college toezeggen dat deze keuzes op de agenda van de raad komen?

### Sport

Wethouder Beuker gaf aan dat sport niet in Buurtkracht zit en dat preventie via de Drentse aanpak loopt. Dan begrijp ik daaruit dat het geld voor sport niet verdwijnt in de grote pot van Buurtkracht. Fijn!  We rekenen erop dat het college de samenwerking met Assen Sportstad, sport- en beweegaanbieders in de aanbesteding voor Buurtkracht meeneemt.

Dan de binnensportaccommodaties: deze zitten vol en verschillende verenigingen lopen daar tegenaan. De vervanging van Sporthal Peelo is in beeld en de scenariokeuze voor De Timp komt eraan. Naar ik heb begrepen verliezen we daarbij veel zaalruimte.  We adviseren om vooraf goed door te praten met in ieder geval de huidige gebruikers. Het kan in Assen Sportstad toch niet zo zijn dat sportverenigingen moeten omkijken naar accommodaties in Norg en Rolde, tegen nóg duurdere tarieven dan we in Assen al hebben? Of erger: dat we verenigingen zien verdwijnen?

### Moties

Wij dienen twee moties mede in. Allereerst de motie Changing Places, samen met de ChristenUnie en de SP.

Daarnaast dienen we de motie van Forum voor Democratie over regeldruk mede in. Het college wil zich inspannen om regels te vereenvoudigen of te schrappen. Wij zullen zeer binnenkort een eerste voorzet doen.

### Openingstijden

Want voorzitter, dit over de openingstijden: het college staat ervoor open en ziet initiatieven tegemoet. Dat komt er: D66 wil graag gedegen met de raad in gesprek en kiest ervoor dit niet in de motiestorm van vandaag mee te nemen.

We zullen vóór het eind van het jaar een motie indienen om de regels voor openingstijden aan te passen en zo ruimte voor ondernemers te creëren. Ik heb de zorgen van verschillende partijen goed gehoord. Met een aparte behandeling van de motie nemen we het onderwerp en de verschillende zienswijzen serieus.

Ik kijk ernaar uit om met de fracties en het college in gesprek te gaan over dit voorstel.

Parijs is nog ver!

Toch weten we ook dat de tijd vliegt en willen we graag snel aan de slag met de meerjarige financiën. We gaan dit proces niet als waterdragers volgen, maar willen de koers ook niet hard maken. Laten we samen een peloton vormen waar inwoners, organisaties en ondernemers op kunnen bouwen. Als het gaat om financiën moeten we pijnlijke keuzes niet uit de weg gaan: laten we dit tijdig doen en voorspelbaar zijn, zodat iedereen zich goed kan voorbereiden.

Na de appreciatie van het college geven we waar nodig ons oordeel over de moties en amendementen in een stemverklaring.

Dank u wel.

### Reactie college in de tweede termijn

| Bespreekpunt | Reactie college |
|---|---|
| **Besparingsvarianten vóór eind april** | Wethouder Beuker: dat kan hij niet toezeggen. Het college staat zelf nog aan het begin van de gesprekken over de besparingen en wil die ook met de raad voeren. |
| **Formatieplaatsen: waarom niet eerder?** | Wethouder Rasker: veel werk raakt de dienstverlening niet direct, zoals het beantwoorden van technische en schriftelijke vragen. De programma's participatie en dienstverlening zijn in de lijn ondergebracht. Investeringen in ICT uit de vorige periode leveren nu op en AI is betaalbaar geworden. Onder financiële druk worden veel dingen ook vloeibaar. |
| **Risico Buurtkracht uiterlijk bij de Kaderbrief 2028** | Wethouder Beuker: risico's horen in de begroting en de jaarrekening, niet in de kaderbrief. Voor 2027 is Buurtkracht er nog niet; het risico komt in de begroting 2028. De toezichthouder raadt PM-posten af. Een interruptie van D66 over het KPMG-rapport volgde. |

| | |
|---|---|
| **Initiatieven in Buurtkracht op de agenda van de raad** | Geen reactie. |
| **Sport in de aanbesteding van Buurtkracht** | Wethouder Broekema: de huidige welzijnsopdracht, met de buurtsportcoaches van Vaart, gaat mee in Buurtkracht. De buurtsportcoaches van Sportstad Assen en de AZWA-middelen vallen onder een aparte subsidie en blijven buiten Buurtkracht. |
| **De Timp en sporthal Peelo** | Wethouder Beuker: het college wil dezelfde zaalruimte terugbouwen. De discussie gaat vooral over de vaste opstelling van de turnvereniging. De gemeente bouwt in de eerste plaats voor het onderwijs en geen vereniging heeft recht op een eigen zaal. Een interruptie van D66 ging over de extra tijd voor op- en afbouwen. |
| **Motie Changing Places** | Wethouder Broekema: het college neemt de motie over. In de uitvoeringsagenda 2027 wordt onderzocht waar een verschoonplek het best kan komen, met zorglocaties erbij. Het college rapporteert daarover. |
| **Motie regeldruk** | Wethouder Rasker: het college neemt de motie van harte over en komt erop terug. |

## 4. Stemverklaring amendement en moties (12 november)

- **Amendement Top idee? Kom ermee!** (PLOP, FvD). We stemmen tegen: laten we eerst met de jongeren overleggen, in lijn met de bijdrage van PRO.
- **M1 Openingstijden milieupark** (Assen Centraal, 50PLUS). Hier stemden we tegen: hoewel we de wens van inwoners herkennen is nog niet duidelijk hoe dit wordt betaald.
- **M3 Voorrang jongeren tot 30** (PVV). Hier stemde D66 tegen: het college heeft voldoende toezeggingen gedaan (ook met extra 100 woningen voor de doelgroep 18 tot 22 jaar), die er voortvarend mee aan de slag is.
- **M7 Struikelstenen** (SP, VVD, Leefbaar Assen). Hier staan we sympathiek tegenover, wel met dezelfde argumenten als de ChristenUnie: veel waardering voor het initiatief en de inzet van de jonge organisatoren, want de herinnering aan de slachtoffers moet levend blijven. Raadsleden kunnen vrijwillig meedoen op persoonlijke titel en geen dwang.
- **M8 Levensloopbestendig wonen** (50PLUS, CDA, PVV). Het college bouwt voor iedereen en is goed op koers. Daarom stemmen we niet in met deze motie.
- **M9 Risicoparagraaf** (50PLUS). Hier stemmen we voor ondanks het ontraden door het college, in lijn met onze bijdrage in eerste en tweede termijn.
- **M10 Niet-digitale dienstverlening** (50PLUS). Wij menen dat de motie overbodig is, gezien de beantwoording van het college.

## 5. Stemming (12 november)

### 1. Amendement op het raadsvoorstel begroting 2027

| Nr | Onderwerp en indieners | Uitslag | D66 | Voor | Tegen |
|---|---|---|---|---|---|
| A | **Top idee? Kom ermee!** PLOP, FvD | Verworpen, 7 voor en 28 tegen | Tegen | PLOP, FvD, SP, 50PLUS, Van Brakel | Assen Centraal, PRO, ChristenUnie, VVD, D66, PVV, CDA, Leefbaar Assen |

### 2. Raadsvoorstel begroting 2027

Zonder stemming vastgesteld. D66 Voor

**Stemverklaring D66:** voor, met twee zorgen:

- *Tempo van de besparingen:* het coalitieakkoord is gesmeed in 89 dagen; wij vroegen besparingsvarianten tegen eind april, dat is 168 dagen. Maak haast.
- *Sport:* rij verenigingen niet in de wielen, ze spelen een zeer belangrijke rol.

**Stemverklaring fractie Van Brakel:** voor, met de aantekening dat de fractie tegen het onderdeel jeugdbescherming is.

### 3. Moties

| Nr | Onderwerp en indieners | Uitslag | D66 | Voor | Tegen |
|---|---|---|---|---|---|
| M1 | **Openingstijden milieupark** Assen Centraal, 50PLUS | Aangenomen, 29 voor en 6 tegen | Tegen | Assen Centraal, PRO, ChristenUnie, VVD, PLOP, FvD, SP, Leefbaar Assen, 50PLUS, Van Brakel | D66, PVV, CDA |
| M2 | **Changing Places** ChristenUnie, D66, SP | Overgenomen door het college, niet in stemming | Mede-indiener | | |
| M3 | **Voorrang jongeren tot 30** PVV | Verworpen, 4 voor en 31 tegen | Tegen | PVV, FvD, 50PLUS | Assen Centraal, PRO, ChristenUnie, VVD, D66, PLOP, SP, CDA, Leefbaar Assen, Van Brakel |
| M4 | **Koelteplekken** PRO | Aangehouden | | | |
| M5 | **Regeldruk ondernemers** FvD, Leefbaar Assen, VVD, D66, PVV | Overgenomen door het college, niet in stemming | Mede-indiener | | |
| M6 | **Veilig Thuis** SP, PLOP, Van Brakel, 50PLUS | Niet in stemming gebracht | | | |
| M7 | **Struikelstenen** SP, VVD, Leefbaar Assen | Aangenomen zonder stemming | Voor | | |
| M8 | **Levensloopbestendig wonen** 50PLUS, CDA, PVV | Verworpen, 7 voor en 28 tegen | Tegen | PVV, CDA, FvD, 50PLUS, Van Brakel | Assen Centraal, PRO, ChristenUnie, VVD, D66, PLOP, SP, Leefbaar Assen |
| M9 | **Risicoparagraaf** 50PLUS | Verworpen, 8 voor en 27 tegen | Voor | D66, PVV, FvD, 50PLUS, Van Brakel | Assen Centraal, PRO, ChristenUnie, VVD, PLOP, SP, CDA, Leefbaar Assen |
| M10 | **Niet-digitale dienstverlening** 50PLUS | Verworpen, 5 voor en 30 tegen | Tegen | PVV, FvD, 50PLUS, Van Brakel | Assen Centraal, PRO, ChristenUnie, VVD, D66, PLOP, SP, CDA, Leefbaar Assen |
| | **Energiearmoede** SP, PRO, 50PLUS | Ingetrokken | | | |